

УДК 37.018.43:004.738.5

Олександр Радкевич, доктор педагогічних наук, старший дослідник головний науковий співробітник відділу моніторингу та оцінювання якості загальної середньої освіти, Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. Розкрито процес інтеграції електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в навчальному процесі. Акцентовано увагу на важливості аналізу потреб навчального закладу, навчання викладачів, а також включення учнів та батьківської спільноти в процес внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти.

Ключові слова: інтеграція, електронні засоби, внутрішній контроль, оцінювання якості, навчальний процес, здобувачі освіти.

Abstract. The process of integrating electronic tools for internal control and quality assessment of education in the learning process has been revealed. Attention is focused on the importance of analyzing the needs of the educational institution, training teachers, as well as involving students and the parent community in the process of internal control and quality assessment of education.

Key words: integration, electronic tools, internal control, quality assessment, educational process.

Електронні засоби внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти - це сукупність програмних та апаратних інструментів, методів і ресурсів, що використовуються для моніторингу, аналізу й оцінювання рівня засвоєння знань, умінь та навичок здобувачами освіти, а також ефективності роботи педагогічного персоналу в закладах освіти. Ці засоби допомагають виявляти потенційні проблеми та недоліки в навчальному процесі, сприяють підвищенню якості освіти шляхом використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, розвитку критичного мислення здобувачів освіти, а також забезпечують прозорість та об'єктивність оцінювання їхніх навчальних досягнень. Зауважимо, що вони можуть охоплювати системи електронного тестування, онлайн-платформи для проведення опитувань, аналітичні панелі для аналізу даних про

успішність здобувачів освіти, інтерактивні онлайн-ресурси для самостійного навчання тощо.

Електронні засоби внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти стали важливим складником сучасного навчального процесу, особливо в закладах загальної середньої освіти, де вони сприяють підвищенню якості навчання та адаптації до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Інтерактивні онлайн-платформи, такі як Google Classroom [1] та Moodle [2], дозволяють створювати інтерактивні навчальні матеріали, сприяють співпраці між здобувачами освіти та учителями, а також забезпечують зворотний зв'язок в режимі реального часу. Електронне тестування та опитування, зокрема за допомогою систем Quizlet [3] та Kahoot! [4], допомагають учителям перевіряти знання здобувачів освіти, аналізувати результати тестів і вправ, а також коригувати навчальний процес з урахуванням індивідуальних досягнень та слабких сторін. Дедалі активніше використовується штучний інтелект для адаптації навчального процесу до потреб здобувачів освіти, прогнозування можливих труднощів у навчанні та підбору оптимальних стратегій навчання.

Гейміфікація та використання віртуальної реальності допомагають зацікавити та мотивувати здобувачів освіти до навчання, розвивати навички критичного мислення й розв'язання проблемних завдань. Відео- та аудіоконференції, такі як Zoom [5] та Microsoft Teams [6], надають можливість проведення дистанційного навчання та співпраці між здобувачами освіти й учителями. Онлайн-портфоліо та аналітичні панелі дозволяють відстежувати успішність здобувачів освіти, аналізувати дані та коригувати зміст навчальних програм і методик навчання з урахуванням отриманих результатів.

Завдяки розвитку цифрових технологій та інтеграції електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості загальної середньої освіти в навчальному процесі, вчителі та адміністрація зможуть краще відповідати на потреби здобувачів освіти та підвищувати якість результатів навчання. Ці засоби не лише полегшують процес оцінювання, але й допомагають здобувачам освіти розуміти власний прогрес, розвивати мотивацію та підвищувати рівень

відповідальності за своє навчання. До найбільш поширених електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості належать: *інтерактивні онлайн-платформи для навчання*. Використання таких платформ, як Google Classroom [1], Moodle [2], Canvas [7] дає змогу створювати інтерактивні навчальні матеріали, забезпечувати співпрацю між здобувачами освіти, відстежувати їх успішність та надавати зворотний зв'язок в режимі реального часу; *електронне тестування та опитування* на основі систем Quizlet [3], Kahoot! [4] та Socrative [8], дає змогу створювати тести, вправи для опитування і перевірки знань здобувачів освіти з можливістю аналізу результатів для підвищення ефективності навчання; *використання штучного інтелекту* допомагає адаптувати навчальний процес до потреб здобувачів освіти, аналізувати результати тестів і вправ, прогнозувати можливі труднощі у навчанні та добирати оптимальні стратегії навчання; *використання віртуальної реальності* у навчальному процесі може зацікавити та мотивувати здобувачів освіти, розвивати навички критичного мислення та розв'язання проблемних завдань.

Різні ігрові платформи та додатки, такі як Minecraft: Education Edition [9], Classcraft [10] або Breakout EDU [11], стимулюють здобувачів освіти до активної участі в навчальному процесі та співпраці в учнівському колективі; *відео- та аудіоконференції* дають змогу здійснювати дистанційне навчання, забезпечують можливість зворотного зв'язку, обміну думками та співпраці між здобувачами освіти й учителями; *онлайн-портфоліо та репозиторії*, зокрема такі як Seesaw [12], Google Sites [13], або Mahara [14] дозволяють здобувачам освіти створювати онлайн-портфоліо своїх робіт та досягнень для демонстрації навчального прогресу й розвитку навичок протягом навчання; *аналітичні панелі та системи звітності* дають змогу вчителям та адміністрації закладів освіти відстежувати успішність здобувачів освіти, аналізувати дані та виявляти тенденції, щоб належним чином коригувати навчальні програми й методики.

Ці тенденції розвитку електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти відображають постійне застосування цифрових технологій у навчальному процесі. Вони сприяють підвищенню якості навчання,

адаптації до індивідуальних потреб здобувачів освіти, розвитку навичок 21-го століття (комунікація, критичне мислення, креативність та співпраця), а також підготовці учнівської молоді до успішної кар'єри в глобальному світі.

Інтеграція електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в навчальному процесі закладів загальної середньої освіти включає декілька етапів. Насамперед необхідно провести *аналіз потреб закладу освіти*, який передбачає врахування специфіки навчальних програм, потреб здобувачів освіти, наявності технічного обладнання та рівня компетентності вчителів. На основі цього аналізу визначаються найбільш відповідні електронні засоби. Після цього *розробляється план інтеграції*, який включає чіткий графік, розподіл відповідальності між учасниками навчального процесу та забезпечення ресурсів для інтеграції електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти. Особливу увагу необхідно приділити навчанню учителів, організовуючи тренінги та майстер-класи з освоєння нових електронних засобів, методик їх використання та розвитку навичок роботи з електронними засобами.

Під час впровадження електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, важливо забезпечити *постійну комунікацію та обмін досвідом між учителями*, що сприяє виявленню труднощів та їх своєчасному усуненню, а також стимулює спільний розвиток та вдосконалення практики використання електронних засобів. Систематичний моніторинг ефективності впровадження означених електронних засобів дає змогу своєчасно коригувати процес інтеграції, вдосконалюючи методики використання цих інструментів. Важливим етапом інтеграції електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти є *аналіз результатів моніторингу*, що сприяє виявленню слабких сторін та забезпеченню необхідних змін у підходах до використання цифрових технологій. Передбачається також залучення *здобувачів освіти до процесу інтеграції електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти*, надаючи їм можливість ознайомитися з новими електронними засобами, працювати самостійно та співпрацювати з однокласниками. Врахування відгуків та пропозицій здобувачів освіти щодо

використання електронних засобів дасть змогу покращити їхню адаптацію та відповідність індивідуальним потребам та здібностям тих, хто навчається.

Важливим є *включення батьківської спільноти* в процес інтеграції електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти. Адже батьки повинні бути поінформовані про зміни в навчальному процесі, а також мати можливість навчатися разом з дітьми і сприяти їхньому розвитку. Наголосимо на необхідності *постійного оновлення та підтримки* електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, що включає в себе модернізацію програмного забезпечення, технічну підтримку та їх адаптацію до технологічних змін в освітньому середовищі та навчальному процесі.

Узагальнюючи, інтеграція електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в навчальному процесі закладів загальної середньої освіти є складним процесом, який вимагає аналізу потреб закладу освіти та учасників навчального процесу, розроблення плану інтеграції та навчання вчителів використанню нових електронних засобів. Крім того, важливо забезпечити постійний моніторинг та аналіз результатів впровадження електронних засобів з метою підтримки їх ефективності та відповідності сучасним вимогам загальної середньої освіти. Успішна інтеграція електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти також передбачає залучення здобувачів освіти та батьківської спільноти в процес, забезпечуючи їм можливість навчатися та співпрацювати з вчителями. Необхідність постійного оновлення та підтримки електронних засобів підкреслює їхню важливість та значення для сучасної освіти.

Список використаних джерел

1. Google Classroom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://classroom.google.com> (дата звернення: 10.05.2023)
2. Moodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moodle.org> (дата звернення: 10.05.2023)
3. Quizlet [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://quizlet.com/uk> (дата звернення: 10.05.2023)
4. Kahoot! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kahoot.com> (дата звернення: 10.05.2023)

5. Zoom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zoom.us> (дата звернення: 10.05.2023)
6. Microsoft Teams [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-teams> (дата звернення: 10.05.2023)
7. Canvas [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.instructure.com/canvas> (дата звернення: 10.05.2023)
8. Socrative [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.socrative.com> (дата звернення: 10.05.2023)
9. Minecraft: Education Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://education.minecraft.net> (дата звернення: 10.05.2023)
10. Classcraft [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.classcraft.com> (дата звернення: 10.05.2023)
11. Breakout EDU [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.breakoutedu.com> (дата звернення: 10.05.2023)
12. Seesaw [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://web.seesaw.me> (дата звернення: 10.05.2023)
13. Google Sites [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com> (дата звернення: 10.05.2023)
14. Mahara [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mahara.org> (дата звернення: 10.05.2023)